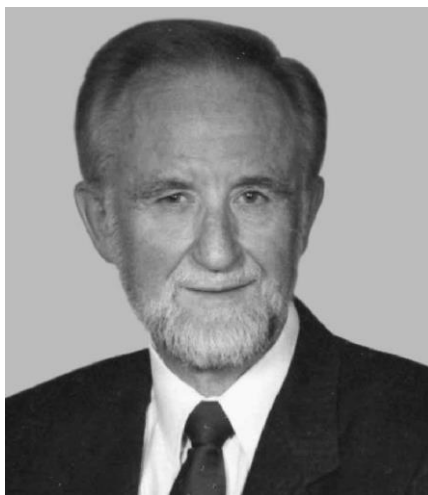

Наукова спадщина Івана-Святослава Коропецького як ключ до розуміння економічної історії та перспектив розвитку України

Іван-Святослав Коропецький

На базі ДУ «Інститут економіки та прогнозування НАН України» **12 листопада 2024 року** в режимі Zoom-конференції відбулися **академічні читання «Наукова спадщина Івана-Святослава Коропецького як ключ до розуміння економічної історії та перспектив розвитку України»**. Захід, присвячений видатному представнику української наукової діаспори, іноземному члену Національної академії наук України, професору Темпльського університету (Філадельфія, США) І.-С. Коропецькому, організували відділ економічної історії ДУ «Інститут економіки та прогнозування НАН України» та ГО «Всеукраїнська асоціація економістів-міжнародників».

Метою проведення академічних читань організатори визначили актуалізацію наукової спадщини І.-С. Коропецького (1921–2012) як вченого-економіста, історика, дослідника економічних систем у контексті актуальних проблем економічної науки та сучасних завдань забезпечення стійкості економіки України.

Участь у читаннях взяли науковці та аспіранти НАН України, вчені та студентська молодь провідних національних університетів, члени низки наукових громадських організацій, представники дослідницьких осередків з вивчення української економічної історії в Івано-Франківському національному технічному університеті нафти і газу («Туристична ліга») та Білоцерківському аграрному національному університеті. До заходу також долучилися керівник Центру досліджень у Чиказькому університеті (США), доктор економіки **Тарас Злупко** та члени родини І.-С. Коропецького – доктор славистики **Роман Коропецький**, професор Каліфорнійського університету в Лос-Анджелесі (США) і доктор економіки **Софія Коропецька**.

Модератором заходу була завідувачка відділу економічної історії ДУ «Інститут економіки та прогнозування НАН України» д.е.н. **Вікторія Небрат**.

Відкрив академічні читання голова ГО «Всеукраїнська асоціація економістів-міжнародників», професор кафедри світового господарства і міжнародних економічних відносин Навчально-наукового інституту міжнародних відносин Київського національного університету ім. Тараса Шевченка д.е.н., проф. **Антон Філіпенко**. Він окреслив основні віхи наукової біографії та громадської діяльності проф. Івана-Святослава Коропецького, наголосив на його активній позиції та внеску в розбудову міжнародних інституційних осередків дослідження господарства та економічної історії України. Проф. Філіпенко представив І.-С. Коропецького як воїна і патріота, підкресливши світоглядну й діяльну цілісність його особистості. Тому, як відзначив доповідач, звертаючись сьогодні до постаті та ідей одного з найвидатніших представників української наукової діаспори, ми маємо перед собою приклад наполегливої і новаторської наукової діяльності щодо розкриття феномену української економіки через виявлення ключових питань економічної історії. При цьому у сув'язі минулого, теперішнього та майбутнього України розкривається діалектика й перспектива національного розвитку.

Плідної роботи учасникам академічних читань побажав директор ДУ «Інститут економіки та прогнозування НАН України», д.е.н., проф., академік НАН України **Валерій Гесць**. Теплі спогади про батька як українського патріота та вченого висловили його діти – **Роман** та **Софія Коропецькі**. Зокрема, професор Роман Коропецький наголосив на активній життєвій позиції вченого, який своєю дослідницькою працею намагався створити наукове підґрунтя для майбутньої трансформації та успішного розвитку економіки України.

Роман Коропецький

Софія Коропецька

Перший тематичний блок академічних читань було присвячено розкриттю головних напрямів досліджень професора І.-С. Коропецького як українського історика, економіста та прогнозіста. У доповідях науковців відділу економічної історії ДУ «Інститут економіки та прогнозування НАН України» було представлено широкий проблемно-тематичний спектр і прогностичний потенціал наукового доробку вченого.

Новаторський внесок І.-С. Коропецького у розвиток історико-економічної науки, зокрема у дослідження радянського періоду, розкрила у своїй доповіді д. е. н. **Вікторія Небрат**. Вона наголосила, що вчений визначав досягнення попередньої траєкторії розвитку господарської системи як імператив ефективних суспільних реформ, прогресивних перетворень усього комплексу соціальних інститутів, зміни суспільної свідомості та моделей поведінки. Ігнорування негативного власного досвіду не може бути заміщене запозиченням чужого позитивного досвіду.

Вікторія Небрат

Д. е. н., проф. **Наталія Супрун** зробила акцент на історико-порівняльному аналізі економічних систем та методології економічної компаративістики у творчості І.-С. Коропецького та Вс. Голубничого. Ці вчені, – наголосила доповідачка, – розглядали українську економіку як самодостатній економічний регіон, що був штучно прив'язаний до економіки росії не вигідними інтеграційними економічними зв'язками, а імперською політикою ССРСР. Прогностичний потенціал використання компаративного підходу не лише у просторовому, а й у інституційно-еволюційному ракурсі дає можливість виявити ті інституційні бар'єри, що перешкоджають поступальному розвитку і прогресу, а також визначити вплив ефективних та неефективних інститутів.

Фрагмент доповіді Наталії Супрун

Особливу роль історико-культурної спадщини та господарських традицій Покуття, де народився і виріс І.-С. Коропецький, у становленні його економічної доктрини розкрили у своїй доповіді-презентації викладачі та студенти Івано-Франківського національного технічного університету нафти і газу (д.е.н., проф. **Володимир Гуменюк**, к.е.н., доц. **Наталія Казюка**, студ. **Альона Кошка** та **Анастасія Мерчук**).

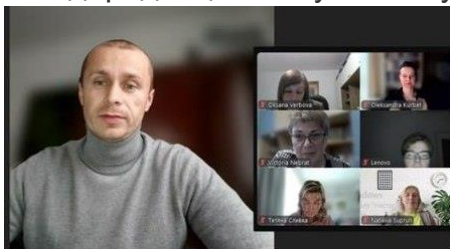
Важливим напрямом дослідницької та науково-популяризаторської діяльності І.-С. Коропецького була історія української економічної думки. Його книга «Українські економісти ХІХ століття та західна наука» (Київ, 1993) стала настільною для нової

генерації економістів-істориків, зауважила у своїй доповіді старша наукова співробітниця відділу економічної історії ДУ «Інститут економіки та прогнозування НАН України», к.е.н. **Олександра Курбет**. І.-С. Коропецький був обраний іноземним членом НАН України саме за спеціальністю «історія економічної думки». Він активно співпрацював із відділом економічної історії Інституту економічного прогнозування (тепер – ДУ «Інститут економіки та прогнозування НАН України») із перших років його створення. Доповідачка також наголосила на важливості наукового доробку українських вчених для забезпечення сучасного піднесення економічної науки і освіти в процесах післявоєнної відбудови України.

Олександра Курбет

Проблеми радянської спадщини розміщення продуктивних сил та капіталовкладень за працями І.-С. Коропецького розкрив у своїй доповіді старший науковий співробітник ДУ «Інститут економіки та прогнозування НАН України», к.е.н. **Назар Горін**. Старша наукова співробітниця відділу економічної історії ДУ «Інститут економіки та прогнозування НАН України», к.е.н. **Леся Дідківська** відзначила вагомую роль дорадницької діяльності І.-С. Коропецького в перші роки відновлення державної незалежності України та розкрила перспективи економічного дорадництва в сучасних умовах.

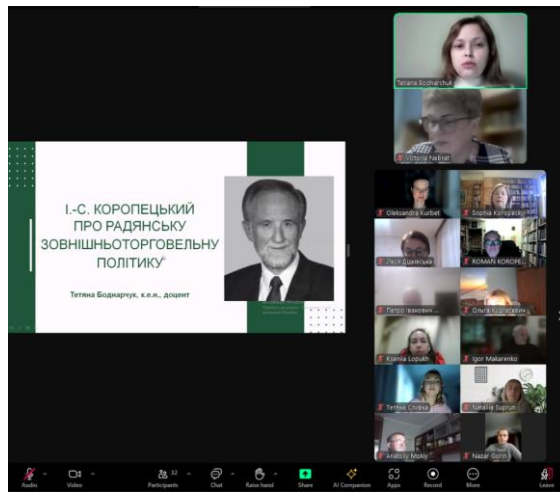

Назар Горін

Леся Дідківська

Другий тематичний блок академічних читань було присвячено актуальним питанням визначення місця України в системі міжнародних економічних відносин. Зокрема, наукова співробітниця відділу економічної історії ДУ «Інститут економіки та прогнозування НАН України», доцентка кафедри економіки підприємства Кам'янець-Подільського національного університету імені Івана Огієнка к.е.н., **Тетяна Бондарчук** зробила ґрунтовну доповідь про оцінку І.-С. Коропецьким радянської зовнішньоторговельної політики та її сучасних наслідків.

Фрагмент доповіді Тетяни Бондарчук

Необхідність оновлення промислової спеціалізації регіонів як обов'язкову умову повоєнного просторового розвитку України фахово аргументувала у своїй доповіді старша наукова співробітниця відділу промислової політики ДУ «Інститут економіки та прогнозування НАН України» д.е.н. **Олена Снігова**.

За цим тематичним напрямом участь у читаннях взяли науковці Інституту кібернетики імені В.М. Глушкова НАН України (д-р фіз.-мат. н., завідувач відділу інтелектуальних інформаційних технологій **Василь Горбачук**, аспіранти **Віктор Годлюк, Дмитро Рибачок**); ДУ «Інститут досліджень науково-технічного потенціалу та історії науки імені Г.М. Доброва НАН України» (д.е.н. **Ігор Макаренко**); Київського національного університету імені Тараса Шевченка (професор кафедри економічної теорії, макро- і мікроекономіки, д.е.н., проф. **Тетяна Гайдай**) та ін. фахівці.

Учасники академічних читань запропонували низку конкретних напрямів актуалізації теоретичного доробку І.-С. Коропецького, зокрема, щодо довгострокових наслідків радянської економічної політики для господарства України та шляхів їх подолання (наукові співробітники відділу економічної історії ДУ «Інститут економіки та прогнозування НАН України» к.е.н. **Тетяна Сливка** та к.е.н. **Олександр Корніяка**); щодо потенціалу економічних ідей вченого для повоєнної відбудови і розвитку економіки України (провідний науковий співробітник відділу регіональної економічної політики, ДУ «Інститут регіональних досліджень імені М.І. Долишнього НАН України», д.е.н., проф. **Анатолій Мокій**; голова ГО «Наукове товариство ім. Сергія Подолинського», д.е.н., проф. **Володимир Шевчук**); щодо фінансових ресурсів та інвестиційних механізмів господарського розвитку (завідувачка сектору міжнародних фінансових досліджень, ДУ «Інститут економіки та прогнозування НАН України» д.е.н., проф. **Олена Борзенко**); щодо інтеграції української історико-економічної спадщини у європейський та загальносвітовий науковий контекст (наукова співробітниця відділу економічної історії ДУ «Інститут економіки та прогнозування НАН України» к.е.н. **Ольга Кудласевич**; доцент кафедри економічної теорії, макро- і мікроекономіки, Київський національний університет імені Тараса Шевченка к.е.н. **Ксенія Лопух**; керівник Центру досліджень у Чиказькому університеті (США), доктор економіки **Тарас Злупко**) та ін.

Тарас Злупко

Підбиваючи підсумки заходу, організатори зазначили, що теоретичні напрацювання та наукові новаторства І.-С. Коропецького потребують подальшого вивчення та переосмислення з огляду на нагальні завдання посилення інтелектуальної складової національної ідентичності на засадах осягнення української наукової спадщини, а також забезпечення стійкості економіки; консолідації суспільства; зміцнення фінансової, економічної та соціальної безпеки; підвищення якості державного управління та економічної демократизації.